

Viola Judit

Sasok a viharban III.

Viola Judit

Sasok a viharban III.

Villámlás és mennydörgés

ATHENAEUM

Copyright © Viola Judit, 2019

Minden jog fenntartva.

Kiadta az Athenaeum Kiadó,
az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

1086 Budapest, Dankó u. 4–8.

Telefon: 1-235-5030

www.athenaeum.hu

www.facebook.com/athenaeumkiado

athenaeum@lira.hu

*Unokáimnak, Bencének, Rékának, Hannának,
Nimródnak és Vilmosnak ajánlom*

Első fejezet

Az Úr ezerkettőszázhetvenkilencedik esztendejében, egy július eleji hajnalon kényelmes utazószekér ereszkedett lefelé a gönci várból a városba vezető úton. Erős, német lovak húzták és két tucat lovas kíserte a bőrrel bevont batárt. Aba nembéli Dávid úr hitvese, Katarina asszony utazott benne két szolgálójával és a néhai kőfaragó leánykájával, Klárával. A kislányt az anyjához vitték a városba, de az úrnő messzi útra indult, Lanzasér várába, hogy végre láthassa nemrég született unokáját, Péter fia elsőszülöttjét, akit Lőrincnek kereszteltek idős nagybátyjának tiszteletére. Másfél hónapja kapták a hírt, hogy a gyermek baj nélkül világra jött, és ezzel nagy örömet hozott a nagyszülők életébe. Az asszony mindenképpen azt szeretete volna, ha Göncön sír fel a gyermek, de a fiatal anya nem akarta a hosszú és fáradtságos úton, a nyugati határszéltől a várig rázatni elnehezült testét, így inkább otthon maradt. Férje is helyeselte, hogy vigyáz magára, Lőrinc úr pedig egyenesen megtiltotta neki az utazást, annyira aggódott a születendő gyermekért.

Kilátásba helyezte a kapuk lezárását és beszögelését, és három tudósasszonyt is tartott a várban, hogy

szükség esetén kéznél legyenek. Szokásától eltérően naponta járt misére és gazdag adományokat ajánlott fel Miasszonyunknak, Szűz Máriának, s az utolsó napokban felöltözve aludt, hogy azonnal kéznél legyen, ha szükséges. A bábaasszonyok jóindulattal mosolyogtak rajta, hisz mi szükség lenne szülésnél a férfiakra, pláne egy dédnagybácsira, de azért komolyan vették az aggodalmait, és tőlük telhetően igyekeztek nyugtatgatni a felindult várurát. Amint megjött a galambposta, Katarina azonnal indulni akart, de Dávid úr latba vetette minden ékesszólását és lebeszélte az utazásról. Egy bő hónapig sikerült féken tartania feleségét, de annak azután már nem volt maradása. Alig tudta kivárni, hogy Amadé hazatérjen a királyi udvarból, egy hét után már valósággal könyörgött neki, hogy induljanak vissza. Megegyeztek, hogy Budáig együtt mennek, onnan pedig Péter emberei kísérik tovább. Férjét is igyekezett rábeszélni az utazásra, de hiába.

– Te is tudod, milyen törekeny szerzet egy ilyen gyermek, lehet, meg sem éli! Nem akarom megismerni időnek előtte, mert félek, megszeretném, s az elvesztését nagyon fájlalnám. Ahogy vénülök, egyre inkább úgy érzem, a legfájdalmasabb dolog a világon a szeretet – tette még hozzá a határispán, és elfordulva valahová a távolba nézett.

– De az unokánk... – kezdte Katarina.

– Van már nekünk unokánk, itt van a kis Klára, igazi szép kis virágszál, talán több örömünk leszen benne, mint egy fiúban – jelentette ki kesernyés mosollyal. Az asszony nem erőltette tovább a dolgot. Amióta Finta olyan bánatot okozott az apjának, úgy bánt az urával,

mint a hímes tojással. Elsőszülöttjük azóta nem is járt otthon, csak öccse hozott hírt tőle és felőle.

A szolgálóasszonyok összecsomagolták az úrnő holmiját és rengeteg ajándékot a fiatal szülőknek, fehér vásznakat a csecsemőnek és mindenféle gyógyfüveket, hasfájásra, fülfájásra, megfázásra, violagyökeret pedig fogzásra, hogy legyen mit rágnia a gyermekcsének. A ládákat a kocsiba pakolták és vastag szőnyegekkel borították be, ezen ültek a szolgálók. Korán reggel indultak, mert az idő két héttel előtte járt a szokásosnak. Péter-Pál után két nappal már megtartották az aratásért való hálaadást, pedig más években ekkor szokták kezdeni a gabona vágását. Olyan meleg volt, hogy a parasztok legszívesebben a bőrüket is levetették volna, ha lehet. Az ünnepen kétszer annyi ital fogyott, mint egyébként, mert a szomjúság még az asszonyokat is rávette, hogy megkóstolják Dávid úr borait és a városi sörfőzömester habzó italát. A hegyen is nagy volt a hőség, a vár udvara úgy felforrósodott, hogy reggelig sem hűlt le, a vastag kőfalak valósággal ontották a meleget. Alig virradt meg, a kis csapat már útra készen állt. Az öreg várnagy ellenőrizte a lovak patkóját és a három női nyereg rögzítését, mert úgy döntöttek, nem rázatják magukat végig, időnként lóra szállnak, ha úgy hozza a kedvük. Rövid búcsúzkodás után nekiindultak a nagy útnak. Amadé a kocsi mellett lovagolt és a nyafogó gyermeket próbálta csendesíteni, aki Katarina ölében méltatlankodott a korai felkelés miatt.

– Ne picsogj, Klára, inkább hallgasd, milyen szépen énekelnek a madarak! Mindegyiknek más a dala. Az a vékony hangú a pacsirta, aki folyton ismétli a mondó-

káját, a feketerigó, amelyik meg fuvolázik, az a sárgarigó. Csitt, csak! Még fiatal fülesbagoly is kiabál, azt mondja: „kiauu”.

– És mi kopog? – érdeklődött a kislány, teljesen megfélekedve álmoságáról.

– A fakopáncs. Majd mi is így kopogunk be a házatok kapuján.

Így beszélgetve gyorsan múlt az idő, Levente is hozzátette, amit a madarak beszédéről tudott, észre sem vették, máris a városba vezető út utolsó szakaszához értek. A meleg forrásnál két asszony már mosta a ruhákat, egy harmadik a bokrokra teregette száradni az ingeket és pendelyeket. Egy kőpadon a serfőző anyósa üldögélt, felügyelte a fiatalabb nőket, bár inkább szundikált a hűvös hajnali levegőn. Amikor meglátta a csapatot, nagy nehezen feltápászkodott, hogy üdvözölje az úrnőt és kíséretét. Ráncos arcán jóindulatú mosollyal hajolt meg és szíves szóval köszöntötte őket. Néhány perc múlva már a városban voltak, de meg kellett várniuk, amíg kihajtják a csordát Bánya felé a rétre, csak ezután tudtak belovagolni a kőfaragó műhelyhez, amely a város közepén volt, nem messze a plébániától. Ágnes kapuja már nyitva állt, amikor odaértek, de látva a kislány elszontyolodott ábrázatát, Amadé leugrott a lóról és behúzta, hogy be tudjanak kopogtatni, mint a harkály, hisz megígérte. Az utcai ablakban felsejlett egy árnyék, de a házbeliek nem mutatkoztak. A kislány megpróbált kopogni, de apró kezeckéjével nem tudta utánozni a tarka tollú madarat. Amadé kardjának markolatát kínálta fel neki, ketten fogták a fegyvert, és most már olyan határozott zörgést műveltek, hogy

az egész környék meghallhatta. Mire Katarina asszony lekászálódott, már mindegyik ház előtt kíváncsiskodott valaki. Ágnes maga nyitott kaput, és miközben magához ölelte kislányát, térdet hajtott vendégei előtt. Amadé és édesanyja beléptek az udvarba, felmentek a lépcsőn és eltűntek a ház belsejében.

– Üdvözöllek úrnőm, boldog vagyok, hogy láthatlak. És téged is köszöntelek, uram – fordult oda szer-tartásosan a fiatal lovaghoz az asszony. Amadé csak kedvesen rámosolygott, de nem szólalt meg.

– Leányom, visszahoztuk a gyermeket, mert elme-gyek Péter fiamhoz és a családjához. Kérlek, minden héten vidd föl a várba, hogy nagyatyja láthassa, no meg hogy ne szokjon el az ottani rendtől. Ha kell, se-gíts be az itthon maradt asszonynépnek, hogy semmi fennakadás ne legyen a mindennapi életben, míg távol leszek.

Ágnes arca felderült, először nevezte Dávid urat Klára nagyatyjának Katarina asszony.

– Mindenben kívánságod szerint cselekszem, és kö-szönöm – felelte, és kihúzta magát, mint aki dicséretet kapott. Jó negyedórát töltöttek még együtt, semmisé-gekről beszélgettek, majd a vendégek visszatértek az úton hagyott kísérethez és elindultak a Hernád felé, hogy a legközelebbi gázlón átkelve rátérhessenek a Bu-da felé kanyargó országútra.

Szép kényelmesen haladtak, a szekér visszafogta őket, s ha előre is lovagoltak, minden pihenőnél be-várták az értékes ládákat szállító ormótlan alkotmányt. Amikor égetően tűzött a nap, árnyékba vonultak, és csak hajnaltól délig utaztak, no meg estefelé, amikor

már nem volt olyan rekkenő a hőség. Az útjukba eső folyókkal nem sok bajuk volt, nem nagyon kellett gázlót keresniük, mert még a Zagyva is éppen csak csordogált a nagy szárazság miatt. A tizedik napon Kartalra értek, ahol szállást kaptak a Domonkos-rendi nővérek vendégházában. A falucska és a hozzá tartozó földek a nyulak szigeti apácák birtokában voltak. Éjjel hatalmas vihar csapott le a vidékre, ezért másnap elő kellett szedniük a köpenyeket és néhány melegebb holmit, mert a levegő didergetően hűvössé vált. Ember és állat megkönnyebbült, a növényzet is magához tért, ettől kezdve gyorsabban is haladtak. A kellemes időben a szolgálók a szekéren maradtak, de Katarina lóra szállt és fiával előreügetett, hogy kedvükre beszélgethessenek. Egész útjukon nem találkoztak útonállókkal, portyázó kunok sem háborgatták őket. Az úrnő csodálkozott is, mert szokatlan volt ez a nagy békesség.

– Ennek így kell lennie, hiszen László király megesküdött Budán a pápa követe előtt, hogy visszafogja kunjait az erőszakoskodástól, a támadásoktól, rablásoktól – mesélte Amadé. – Ez két nappal azelőtt történt, hogy elindultam hazafelé. Én is ott voltam, meg a bárók, főurak, mind hallottuk őt.

– És Finta? – kérdezte az anyja.

– Ő is. És biztatta a királyt, hogy szedjen kezeseket a kunoktól, hogy rábírhassa őket az engedelmességre.

– És a felség beleegyezett?

– Kénytelen volt vele, mert a pápa megengedte Fülöp püspöknek, hogy kiátkozza a királyt, s ha kell, az egész országra kimondja az interdiktumot.

– Csak nem tesz ilyet a legátus? Nem zárhat ki egy országot a szentségekkel való élésből!

– Mindent megtehet. De maga László sem óhajtja ezt. Még arra is ígéretet tett, hogy fegyverrel kényszeríti a kunokat a teljes letelepedésre, no meg arra, hogy mindnyájan felvegyék a keresztséget, s aztán mint Krisztus gyermekei, úgy éljenek – fejtegette Amadé.

– Őszintén, fiam, te hiszed, hogy ez lehetséges? – vonta magasra a szemöldökét édesanyja.

– Hiszem, mert azt tanultam az atyáktól, hogy ami emberileg lehetetlenségnek látszódik, az Istennél valóság lehet. De félek, hogy ha maga a király is csak kényszerűségből enged neki, akkor a népe sem hallgat parancsára, mert látják és érzik, hogy ez csak szó, és nincsen mögötte sem szándék, sem tett.

– László úr még mindig olyan féktelen és vad, mint volt?

– Még olyanabb. Csak egyetlen akaratot ismer, a sajátját. Az anyja még tüzeli is, helyesel néki és támogatja. Mintha mindent, mit vallásban, szokásban férje mellett megtanult az udvarban, megunt ruhaként levetett volna magáról. Nyilvánosan fogadja szobáiban Éduát, László kedvesét, és állandóan ingereli fiát törvényes hitvese ellen. És még nem szólottam a király testvéréről, Erzsébetről, aki a szigetéről, a kolostorból is képes állandó viszályt szítani férj és felesége között.

– Szegény Margit soror mit szólana ehhez? – sóhajtott fel Katarina, aki személyesen ismerte a szentként tisztelt királynőt, és egykor folyamodott is közbenjáró imádságáért. – Véresre ostromozná magát, és éjjel-nappal

imádkozna, hogy bocsánatot nyerjen sógornőjének és gyermekeinek.

– Kevesen vagynak, akik javát akarják Lászlónak. Hiába békült meg a pápai követ közbenjárására a Kőszegiekkel, ők is csak a saját malmukra hajtják a vizet. Úgy vélem, már meg ne neheztelj ezért, asszonyanyám, hogy Fintát is csak az önös érdek vezeti, amikor tanácsokat ad urunknak.

– Téged nem kérdez már a király? Hisz egy éve még barátjának mondhattad magadat.

– Ritkán üzen már értem, szavam nem sokra tartja.

– Mi ennek az oka?

– Nem kedvelem a tivornyákat, sem az ágyasokkal való hentergést. Olyan időket élünk Budán, amikor csak annak a szava számít, aki nem ódzkodik részt venni a király által kedvelt multságokban. Bőviben van az udvar az ilyeneknek. És vannak közöttük egyházi férfiak is – tette hozzá megvetően.

– Nem hihetem, hisz ez valóságos fertő!

– Az. Kán nembéli Miklós alkancellárius és Gergey esztergomi prépost Finta testvéremmel és más előkelőkkel együtt mindenre kaphatók, hogy uruk kedvében járjanak.

– A papok részt vesznek a multságokon és együtt isznak a királlyal? – kérdezte megbotránkozva Katarina.

– Ha még csak innának! De saját kun szeretője van mindkettőjüknek, de erről nem szólok többet, mert magam is el akarom feledni, amit láttam s tudok.

Itt berekesztették a beszédet és gondolataikba mélyedve poroszkáltak egymás mellett. Az anya időnként óvatosan a fiára pillantott és más szemmel nézte, mint

előző nap. Tetszett neki komolysága, megfontolt beszéde. Most vette csak észre, hogy felnőtt férfi lett a legkisebb gyermekéből is. Hiszen nem is volt olyan rég, amikor először elindult vastag, erős lábacskaival a várudvaron. Mennyit bosszantották a testvérei, főleg Finta, mert ki akarták hozni a sodrából, és hányszor vette védelmébe nagyanyja és intette rendre a piszkálódókat. Milyen türelmes volt, nem ugrott neki a feladatoknak, előbb lekuporodott és átgondolta a tennivalókat, s csak aztán kezdett neki. És lám, maholnap megházasodik és családot alapít. Hogy múlik az idő! Halkan felsóhajtott. Én is öregasszonynak számítok, hisz már két unokám is van, állapította meg magában. Istennek legyen értük hála, tette hozzá, és keresztet vetett. Fintára fordultak a gondolatai és szentül elhatározta, hogy beszél vele Budán, és anyai szeretettel, de megint, hogy térjen vissza a tisztesség útjára. Nem kétkedett abban, hogy Amadé igazat mond, sőt lehet, hogy még el is hallgatott dolgokat, mert nem akarta bátyját rossz színben feltüntetni. Amióta Finta erdélyi vajda lett és összekülönbözött atyjával, csak öccse elbeszéléséből tudták, hogy vígan éli világát Budán. Nem beszéltek róla, csak a családfő háta mögött emlegették. Ha mégis megpróbálták szóba hozni, Dávid úr egyetlen kézmozdulattal elvágta a beszéd fonálát, és még Karacs se merté megszegni a tilalmat. Regéc várát, amelyet Finta nagyon szeretett és nagy lelkesedéssel építtetett egyre erősebbre és kényelmesebbre, apja használatra átengedte Baksa nembéli Györgynek és fiainak. Ebből és a Jászón tett látogatásából sejtették, hogy nem tud és nem is akar megbékélni elsőszülött-

jével. Abban is biztosak voltak, hogy testamentumot tett, és valami módon belefoglalta a kis Klárát is, ha már Finta nem ismerte el a sajátjának a gyermeket.

Katarina asszony úgy elmerült a gondolataiban, hogy csak arra eszmélt fel, hogy Amadé megrántja a kantárszárát és megállást parancsol anyja hátasának.

– Várjuk be a szekereket, és térjünk be ebbe a faluba. Besenyők lakják, igen vendégszeretőek és tisztelik a király embereit. Fogadjuk tiszta és kényelmes, nyugodtan meghálhatunk benne.

– Korai még megállni, hiszen soká megy le a nap! – vetette ellen az anyja.

– Holnap el kell jutnunk a révig, s az hosszú és fárasztó út lesz. Hajnalban indulunk, kell hát az idő, hogy kipihenjük magunkat és az állataink is erőre kapjanak – magyarázta Amadé.

– Így már engedek – mosolygott rá Katarina asszony. – Mi ennek a falucskának a neve?

– Besnyődnek hívják, s igen szép lovaik vannak. Lakói Béla királytól nyerték szabadságukat és szabadon kereskedhetnek ménesük szaporulatával. De csak az országunkon bévül, mert jó László királyunk óta tilos külhonba eladni a magyar paripákat. Ha kérjük, megmutatják az idei csikókat is.

– Szívesen megnézném a ménest, ha pihentünk csöppecskét, tán még vehetnénk is néhány lovat, frissítendő az otthoniak véréit.

– A fogadás majd üzen a csikósok vezetőjének, és akkor még az estebéd előtt megejthetjük a dolgot – mondta Amadé felvidulva a szemle gondolatától.

Amikor utolérték őket a kíséret tagjai, együtt áthaladtak a falun, mert a fogadó a Buda felé eső végén állt utolsó házként, egy kicsit elkülönülve a többi épülettől. A házak nagy része alig látszott ki a földből, lefelé kellett mennie annak, aki be akart lépni. A szalmával fedett tetők, mint különös sátrak emelkedtek a néhány araszos falak fölé. A templom mellett állt néhány tekintélyesebb épület, olyan, amelyet Göncön is háznak mondanának, és a fogadó is tetszetős volt, terméskőalapra, téglából építették, sőt fából ácsolt porticusa, előtere is volt a bejárat előtt, valóságos vigasz a szemnek, a sok veremház után. Szérűskertnek is beillő udvarát tüskés ágakból font kerítés ölelte körbe, előtte mély árok riasztotta azokat, akik esetleg átugrattak volna rajta. Vesszőfonatok közé vert sárból emelt, kisebb épületek sorakoztak a kapun belül, és volt egy tágas, fedett szárnyék a lovaknak. Az épület egyik oldalán hosszú vályú és közvetlen mellette kút várta a szomjazókat, a másikon, egy hatalmas tölgyfa alatt, asztal és padok kellették magukat. A füves részeken tyúkok és kakasok kapirgáltak, egy félbevágott, kivájt tők körül, amelyet itatónak használtak, meg kappanok üldögéltek unottan, s szedegették az árpaszemeket. Két szolga épp az udvart seperte lombos fűzfagallyakból kötött seprűkkel, a fogadós pedig az egyik oszlopot támogatva épp a fogát piszkálta. Meghatározhatatlan korú, alacsony, de gömbölyded férfi volt, bozontos szemöldöke alól fürge szemek tekintettek a világba. Amikor meglátta az érkezőket, válla fölött bekiáltott az épületbe, s mire az utasok lecihelődtek, az eddig tétova felhőket

eregető hatalmas kémény már vidáman füstölt, jelezve, hogy jól ég a tűz, készülhetnek az ételek.

Levente odasietett a gazdához és bejelentette, hogy az északi megyék nagyhatalmú ispánjának hitvese és fia, Aba nembéli Amadé lovag, a király embere s barátja óhajt megszállni nála. Még végig sem nagyon mondta, amikor a fogadás szinte elfutott mellette és nagy hajlongások között üdvözölte nemes vendégeit.

– Nagy megtiszteltetés ez nekem uram! Berke vagyok, szolgálatodra. Házam a te házad, kívánságod parancs. Minden szobám üres, pedig három is van! Nálam tisztaság vagon, nem kell félnetek, hogy holmi vérszopók háborgatnak – büszkélkedett. – Tegnap mentek el az utolsó vendégek, kik között nem egy zászlósúr találtatott. Nyilván tik is Téténybe igyekeztek, ottan tartja király urunk a gyűlést, az egész országból felsereglenek a nemesek, egyházi emberek. – Majd közelebb hajolva, jelentősegteljesen hozzátette: – Véreim, a besenyők is itt jártak, Bedőcs ispán vezetésével, és tegnap egy nagyobb kun csapat is arra tartott, de ők nem szállottak meg nálam.

– Mi megszállnánk, kérlek hát, mutasd meg hálóhelyünket és készíttess vacsorát mindnyájunknak – állította meg a szóáradatot mosolyogva Amadé.

– Az úrnőnek s tenéked egyfajtat, kappant zsályás lében, s a szolgálóknak, csatlósoknak hajdinakását szalonnával.

– Egyfélét eszünk mindahányan, két kappant zsályás lében hajdinával! – parancsolta a lovag.

– Egyfélét úr és szolgáló? – csodálkozott Berke, és

még a szava is elállott. Aztán fejét csóváltatva bement az épületbe és eligazította a szolgálókat.

Levente emberei és a szolgálak lepakoltak a szekérről, az értékes ládákat a lovag és fegyvernöke szobájába viték. Katarina asszony szállását két fertályóra alatt úgy felöltöztették a cselédei, hogy maga Berke sem ismert rá az ezerszer látott szobácskára. Amadé a nagyterembe lépve elégedetten vette szemügyre a tisztára törölt, hatalmas asztalt és a tűz körül sürgölődő, gusztusos, vászonkötényt viselő szolgálólányokat, akiknek a kezén látszott, hogy napjában többször is megmossák. Kisvártatva egy sovány asszony lépett be a hátsó ajtón, kezében két melyesztett kappan lógott. Kiderült, hogy a fogadós felesége, a neve Sarolt. Nekilátott a főzésnek, míg férje árgus szemekkel figyelte.

– Anyám szeretné látni híres lovaitokat és vásárolna is belőlük, ha lehet – szólította meg a lovag a fogadóst.

– Szerencsétek van uram, a falu melletti völgybe hajtották át őket a csikósok, mert a váci püspök emberei válogattak belőlük a tegnapi napon. Tüstént üzenek Kadának, ő a bíró mostanság és a lovakért is ő felel. – Már indult is az udvarra, hogy egyik emberét az elöljáróhoz futtassa.

Amikor megérkezett, rögtön elnyerte Amadé tetszését, de még Katarina asszonynak is megakadt rajta a szeme. Inkább vitéznek festett, mint falusi bírónak, ruhája, puha talpú csizmája arról árulkodott, hogy a lovak hátán tölti életének nagyobbik részét. Öltözéke sokban hasonlított a kunok viseletére, barna arcbőre, villogó fekete szeme, hosszúra hagyott üstöke is hozzá-

juk tette hasonlónak. Magasabb volt, mint László király népének tagjai, határozott saszorra és meglepően nagy fekete szemének barátságos pillantása bizalmat ébresztett bennük. Azt javasolta, hogy gyalog tegyék meg a dombhátig tartó utat, úgy vélte, a sok lovaglás után jót tesz majd a séta. Rövid készülődés után nekiindultak a fogadó mögött kanyargó széles, árnyas ösvénynek. Levente is elkísérte őket, mert semmiképpen nem akart lemaradni a lóvadászról. Az út bár emelkedett, mégis kényelmesen simult a lábuk alá. Ligetes erdőbe vezetett, amely a domb gerincéig tartott, s ott úgy meredt felfelé, mint vadkan hátán a sörény. Teknőszerű völgy terült el előttük, nagysága lehetett vagy három ekealja; az északi részén egy tavacska fénylett, vizét patak vezette el valahová a dombok közé. A közepén három nagy tölgyfa állt, árnyékába húzódva vagy negyven ló legelészett és legalább annyi bóklászott szétszóródva, vagy épp a fűben fetrengett, mint tavasszal, amikor a lovak is, akár az emberek nem bírják az erejükkel. A tó mellett a lovak őrzői tanyáztak; lábukat maguk alá húzva hárman üldögéltek a földön, a negyedik a tüzet élesztgette, egy társuk pedig szőrére ülve meg a lovát, a ménest figyelte. Három göndör szőrű fekete kutya kuporgott mellette, felfelé ágaskodó fülük, morgásuk és kivillanó ínyük nem sok jót ígért. Kada gyorsabbra vette a járást és jóval megelőzve vendégeit lesietett, hogy embereit értesítse a látogatók szándékáról. Mire Amadé és édesanyja elértek a dombról, a csikósok már állva és tiszteletteljes meghajlással fogadták őket. Levente leterítette a köpenyét, hogy Katarina asszonynak ne a földön kelljen ülnie, ők pedig urával leguggoltak

melléje és úgy várták, hogy eléjük vezessék a híres besenyő ménes két-három éves lovait.

– Asszonyom, tudnod kell, hogy kancát és mént együtt nem adunk el. Vagy egyiket, vagy másikat, és herélteket – mondta Kada bocsánatkérő mosollyal.

– Értem – felelte az asszony. – Nem akarjátok, hogy másutt is szaporodjanak.

– Ahogy mondod, úrnőm.

– Mint mondtok, mit vigyünk haza?

– Vegyünk három mént és egy heréltet – javasolta Amadé. Egyet nekem, egyet Leventének, egyet Karacsnak. A heréltet meg használhatná anyám.

– Vennék egyet Klárának is, nem lesz ártalmára, ha megtanul lovagolni – vetette fel az édesanyja.

– Apám is örülne neki, ha megbarátkozna a paripákkal – helyeselt Amadé.

– Ágnes már nem annyira fog örövendeni, hisz a fúvó széltől is félti a leánykát – kotyogott bele Levente.

– Nem gondolom, hogy anyja ellenébe tennék valamit a gyermekért. Csak ha ő is akarja – nyugtatta meg az úrnő. – Nos, akkor – nézett fel a besenyőre – mutass három mént, kit magad is választanál, s két heréltet vagy annak valót, ki nem ideges, nem keményszájú s nem rugdosódó.

A férfi odavetett néhány szót a csikósoknak, akik lóra szálltak, kézbe vették a hosszú pányvákat és a kutyákat maguk mellé szólítva nekiláttak a válogatásnak. Vendégeik nagy tetszéssel figyelték, ahogy ügyesen összeterelték, megfordították a ménest, majd egyenként kifogták az állatokat. Végül tíz hátast vezettek eléjük, pompásnál pompásabb példányokat. Színük

az egérszürkétől a feketéig változott, de volt egy hároméves herélt, amelynek fehér foltok voltak a nyakán s az oldalán, tekintete pedig olyan szelíd volt, mint egy báránynak.

Amadé és Katarina asszony összenéztek és egyszerre mondták: – Ez jó lesz a leánykának!

Levente is alaposan szemügyre vette a lovakat, de neki nemigen tetszettek, mert jóval alacsonyabbak voltak, mint Dávid úr lovai. Fitymálva nézte rövid lábukat, bozontos sörényüket és hosszú szőrüket, amely a patáikat is elborította. Kada látta rajta az elégedetlenséget, és oldalba bökte.

– Ha urad és anyja választottak, majd megmutatom, mit tudnak ezek a pusztai lovacskák!

Fertályóra alatt megvolt a választás, hívták a billogost, aki rájuk sütötte a jelet, hogy elkelték. Megegyeztek az árban is, no meg abban, hogy visszafelé jövet viszi magával Katarina asszony őket Göncre, de addig is gondozzák és tanítják őket a legények. Eztán következett a bemutató, amelytől a vendégek szája bizonytáva maradt. A csikósok lovai vezényszóra indultak, s úgy álltak meg, mint a cövek, egyetlen jelre lefeküdtek a földre, és hagyták, hogy lovasuk az oldalukra álljon. Egy csettintésre felpattantak és olyan táncolást műveltek, hogy nem volt az a nyílvevő, amely eltalálná őket. Végül két idősebb közé kötöttek egy betöretlen csikót: a jól idomított hátasok két oldalról olyan szorosán közrefogták, hogy kénytelen volt azt tenni, amit emezek diktáltak.

– Nem született egyik sem így, soká kell tanítani őket, hogy kezesek legyenek, de csak szóval s jutalom-

mal, mert a verést nem tűrhetik – magyarázta a ménes felügyelője. – Csak a tiszta vízre kényesek, kitartók, hosszan tudnak menni, ha kell, két nap is megállás nélkül. Erősek is, bírják a terhet, de kocsiba nem valók.

– Megértettük szavad, s köszönjük! – bólíntott Amadé. – Talán térnénk vissza a faluba, hogy lefizessük az árat, mit kialkudtunk.

Kényelmes sétával érték el a fogadót, ahol közben elkészült az étel, így a fizetség átadása után nyomban hozzá is ültek. Urak és szolgálók két külön asztalnál, de ugyanabból a fogásból jóízűen megvacsoráztak. A fogadós borát ugyan savanyúnak találták, de Levente előhozta a borostömlőt, amelyet még az öreg várnagy adott az útra, és ezzel öblítették le a kappan s a kása ízét. A só és a zsálya mellé Katarina asszony szolgálói egy kis borsot is adtak Saroltnak, aki kőmozsárban összetörte és ráhintette a húsrá, és a hajdinára is szórt belőle, így aztán az étel egészen kiváló lett. A maradékot maga a fogadós és felesége ette meg, megállapítva, hogy még sohasem ízleltek ilyen jót.

Az éjszaka nyugodtan telt, Berke igazat mondott, sem bolhák, sem poloskák, sem egyéb élősködők nem zavarták meg az álmukat. Másnap kora reggel indultak és délutánra értek el a révhez, s estére már Budán, Dávid úr házában hajthatták álmra a fejüket. Utánuk már zárták a kapukat, és meggyújtották az utcasarkokon a fáklyákat az őrség emberei. Fintát nem találtak otthon, barátainál időzött, s csak hajnal felé tért meg. Katarina felébredt a lépcső dobogására és a zajra, ahogy Árnycék felcipelte erősen kapatos fiatal gazdáját a szobájába. Amadé is felserkent, ujjnyira kinyitotta

az ajtaját és végignézte bátyja dicstelen hazatérését. Az olyan részeg volt, hogy egyedül képtelen volt járni, csak bambán vigyorgott és heherészett, amikor a szolgál a derekánál fogva átemelte a küszöbön. Másnap reggel, mikor anyja és öccse a misére igyekeztek, hogy hálát adjanak az eddig megtett útért, még aludt. Mire hazatértek, már nyoma sem volt a házban. Azt üzenete, fontos dologban jár, ne várják az estebédnél, majd jelentkezik, ha hazatér. Ez így folyt még két napig, amikor is Katarina asszony megelégette a dolgot.

– Bátyád bujdokol előlem, nem akar látni – fordult panaszosan Amadéhoz. – Már igyekeznék tovább, nem lelem a helyem, annyira kívánkozom Péter bátyádhoz s a kis Lőrínchez.

– Inkább fél anyánktól, mert érzi, hogy vaj vagyon a füle megett – felelte a fia. – De holnap csak a szolgálók vonuljanak nagy zajjal a szentegyházba, mi pedig maradjunk itthon az én szobámban, s amikor el akar osonni, álljunk elébe. Akkor már nem futhat el, meg kell hallgatnia anyámat! – javasolta kópés vidámsággal a tekintetében.

– Tegyük így – élénkült fel az asszony. – Te is légy velem, együtt beszéljünk vele – kérte.

– Jobb lesz, ha csak ketten lesznek. Nem akarom, hogy előttem pirongassa meg anyám, s szégyenkeznie kelljen a fiatalabb előtt.

– Igazságod van, Finta büszkesége sokszor az eszénel is nagyobb. Gyermekkorotokban igen szeretett törvényt ülni fölöttetek, és személyét tökéletesnek mutatta mindenkinél különbnek tartotta magát.

– Úgy vélem, ez ma sincsen másként. Inkább lágy szavakkal kellene figyelmeztetni, mintsem keménnyel, mert könnyen elbődül benne a bornyú, ahogy Karacs mondaná, s akkor megvadul, és csak azért is teszi majd, mit nem lenne szabad.

Katarina asszony elgondolkozva nézett rá és aprókat bólogatott. Nagyot sóhajtott, majd határozottan felvette a fejét.

– Szólj a cselédeknek, készüljenek, mert holnap mindenképpen továbbindulunk. Péter emberei napkelte után két órával legyenek itt – parancsolta erős hangon, amint azt otthon is tette volna, a hatalmas birtokok úrnőjeként.

Másnap reggel a kíséret tagjai a kelletténél nagyobb zajt verve távoztak a házból, de Katarina asszony betért Amadé szobájába, leült az egyik karszékbe és szemét a falon függő feszületre emelve csendesen várakozott. Egy jó fél óra után hallották, hogy Árnyék lemegy a lépcsőn és ételt hozat a nagy szálába. Amikor mindent elrendezett, újra feljött az emeletre, felköltötte s felöltöztette urát, majd lekísérte a reggelihez.

– Anyámék? – hallották a kérdést.

– A templomba mentek, s azután indulnak is. Péter emberei már megjöttek Lőrinc úr házából, és az udvarban várakoznak – felelte a szolga, és még mondott valamit, de hangját elnyelte az ajtó, amelyet behúzott maga után.

– Induljon! – biztatta Amadé édesanyját, aki tiltakozott: – Hadd egyen előbb egy keveset, majd ha elverte az éhét, akkor megyek.

– Ne odázza anyámasszony a találkozást, vágjon bátran bele a közepébe, hisz nem simogatni, hanem korholni akarja! Gondoljon apánk bánatára, a kis Klarisszára, az egyház tanítására, nem beszélve bátyám fia veszélyben forgó üdvösségéről. Induljon!

Az asszony határozottan felállt, lesietett a lépcsőn és benyitott a nagyszobába. Finta az ajtóval szemben ült, Árnýék egy lépéssel a háta mögött állt, kezében egy aludttejes csuporral. A kitárt ablakon beáradt a napfény és beintegetett a belső udvar diófája. Az ifjú erdélyi vajdának torkán akadt a friss budai cipó, amikor meglátta édesanyját, el is sápadt kissé, de gyorsan lenyelte a falatot és túlzó udvariassággal pattant fel, hogy mély meghajlással köszöntse az asszonyt. Árnýék megvárta, míg az úrnő az asztalhoz ér, akkor rezzenéstelen arccal kihátrált és gondosan betette maga mögött az ajtószárnyat.

– Örvendek, hogy végre látlak, fiam, s annak még inkább, hogy jó egészségben vagy. Vártam, hogy felkeresel, mielőtt továbbindulok Péter öcsédhez. Beszédem van véled. Csupa aggodalom vagyok, rossz hírek jönnek felőled már jó ideje, s László királyról nemkülönben. Tivornyákról, felesége bántásáról, rosszféle asszonyokról sugdosnak az emberek. Meg arról, hogy némely egyházi emberek, meg te magad is mindenben vele tartotok. Mondjad, hogy nincs igazsága eme szóbeszédnek! Nyugtass meg, hogy nem kell aggódnom életed és üdvösséged miatt. Tudom, elfoglalt udvari ember vagy, de talán erre juthatna időd. Vagy tán bujdoskolsz előlem?

– Én nem bujkálok senki elől! – kapta fel a fejét Finta. – Királyunk kegyéből negyedik vagyok a zászlós-urak sorában! Erdélyországban az én szavam a törvény, s azt teszek, mit jónak látok – felelte gögösen. – Rég nem vagyok ölbéli pulya, kinek dajkálásra van szükségem.

– S ilyen nagy úrként nem látnád-e helyénvalónak, ha visszatérnél a jó erkölcs pártjára? Ha elhagynád a zajos multságokat s a cemendek ágyát, és megházásodnál, mint illő?

– Most az következik, hogy példát vehetnék Péterről vagy a drágalátos másik öcsémről, apánk kedvencéről! – gúnyolódott a fiú és visszazökkent a székére. – Már megházasodhattam volna, ha akarok! Királyunk is felkínálta Erzsébet nővére kezét, ki a szigeti klostromban tölti napjait, de minden óhajtása az, hogy kikerüljék onnan. Vélem, nagy cemende lesz belőle, ha már a kedves nővérek között is buzog a vére. De nekem nem kell sem ő, se más! A házasság csak rabság a férfinembernek, meg unalom. Kevés élvezet, sok kötelesség. Az erkölcs meg mindig változik. Maguk a papok sem veszik komolyan, mit prédikálnak. Csak az számít, amit itt magunkénak bírhatunk

– Megháborodott az elméd, ki vagy fordulva magadból! Térj eszedre! Hát rabság vélem élni atyádnak, s nékem övele? Nyűg, mitől kívánnánk szabadulni? – pattant fel Katarina székéről, amire beszéd közben leereszkedett. Odatoppant Finta mellé és megragadta a karját. – Igazán ezt látád, ezt tanultad otthon? Nem a jót, a tisztát, az erkölcsöt életük elébetek, fiam? –

kérdelte a felháborodástól kipirult arccal, szinte kiáltva a szót.

– Színleg tán igen, de bizonyos vagyok benne, hogy atyámuramnak is volt nem egy fattya s szeretője, vagy tán még van is, csak anyám nem tud róla. De mit is vitatkozom kegyelmeddel, az asszony nép nem való másra, csak férfiágyba, míg fiatal – tette még hozzá dölyfös tudálékossággal. Katarina asszony elvesztette a fejét és teljes erejéből arcon ütötte. Mind a ketten dermedten álltak. A fiú arcán ott piroslott anyja tenyerének a nyoma. Egy pillanatra megszégyellte magát, úgy érezte, át kéne ölelnie az anyját és bocsánatot kérni tőle, de a készítés elmúlt, átvette a helyét a sértett büszkeség. Felkelt és öles léptekkel, szó nélkül elindult az ajtó felé.

– Messzebb vagy most tőlem, mint ha a szaracénok országában lennél, kikről Lőrinc bátyád oly szépen mesél, de akkor is szülőanyád vagyok. Ha beleunnál a teszerinted való jó életbe, a rosszéletű asszonyok szerelmébe, vagy ha ne adj’ isten, elveszítenéd királyod kegyét, akkor is anyád leszek, s ha élek, melletted állok. Gyere vissza, fiam! – kiáltott utána sírva az asszony. Később nem tudott visszaemlékezni, meddig állt ott, az ablak előtt lengedező leveleket nézve, csak arra eszmélt, hogy Amadé szól hozzá:

– Finta elment Téténybe, s anyámasszony is indulhat, mindennel elkészültek a cselédek, a kíséret is összeállt.

– Megütöttem! – fordult felé az anyja könnyektől vöröslő arccal, zaklatottan kapkodva a levegőt. – Még gyermekkorában sem tettem ilyet soha!

– Nagyanyám azt mondaná, lehet ez volt a baj – ölelte át Amadé vigasztalóan. – Jöjjön, anyám, elkísérem egy darabon, mert én is a gyűlésbe tartok, lesz időnk megtárgyalni a dolgot.

A beszélgetésből jó darabig nem lett semmi, némán haladt le a csapat a városból, még a vitézek sem ugrották egymást, csak a foguk közül dörmögtek egy-két szót, ha valami mondanivalójuk akadt. A két asszonycseléd is csak a szemével integetett egymásnak, miközben egyenes derékkal ültek a zötykölődő kocsi farában. Aggódó pillantással fürkészték Katarina arcát, aki megfihéredve kapaszkodott a szekér oldalába. Amikor észrevette, hogy figyelik, összébb vonta fejkendője két szárnyát, hogy kevesebbet mutasson bánatos arcából. Amikor ráfordultak a Duna partját követő széles, homokos útra, maguk mögött hagyva a sziklás hegyeket, maga mellé intette Amadét:

– Lóra szállnék – mondta kezét fia karjára téve. Amadé megemelkedett nyergében, intett a fejével, és Levente már vezette is a felnyergelt, kezes lovat a kocsi mellé. A kocsis maga felé húzta a gyeplőt, megállította a fogatot, az asszony pedig átült a hátsra és megeresztett kantárral vágatni kezdett. Olyan vadul hajszolta a lovat, hogy elvesztette fátyolát, Amadé kapta el, mielőtt földre hullott volna. Az út folyót követő, lusta kanyarulatában érte utol, amikor már habos tajtékban úszó hókája nyakát veregette. Elszabadult hajfürtjei összekócolódva keretezték kipirult arcát, fiában pedig felrémlettek gyermekkori emlékei, amikor anyjuk versenyt nyargalt a férfiakkal, nem egy fiatal vitézt meg-

szégyenítő ügyességgel. Elöntötte szívét a szeretet. Lépcsőben haladtak tovább egymás mellett.

– Bocsásson meg, anyám, nem bíráltni akartam, amikor nagyanyámat idéztem, inkább vigasztalni – engesztelte kedveskedve.

– Inkább nekem kellene bocsánatért esedeznem, mert nem jól neveltelek bennőtöket. Túlságba vittem az engedékenységet, Izabella úrnőnek igazsága volt. Még jó, hogy nem látja, mivé lett Finta!

– De azt sem látja, mivé lett Péter s mivé én magam! – csillapította Amadé. – Pelbárt atya mondogatta mindég, hogy a nap egyformán süt a mező minden növényére, mégis az egyikből tövis, a másiból virág lesz. Ezért nem a nap a hibás. Anyám egyformán bánt velünk, mégis igen különbözők lettünk, ne eméssze hát magát. Őreganyám azt is mondogatta, hogy Finta szakasztott az ő néhai testvére, ki mindenre képes volt a hatalomért.

– Igen, mondta, de nem kívánom, hogy az én fiam is úgy végezze, mint a néhai Pierre úr, a hóhér kardja alatt – rázkódott össze hideglelősen az asszony. – Ígérd meg, hogy vigyázol rá és visszatartod minden pártütéstől! – könyörgött.

– Sok éve már, hogy nagyanyám is ezt az ígéretet kívánta tőlem! – mosolyodott el a fiú. – Neki is megígértem, most is fogadom. Ami rajtam áll, mindet megteszek a testvéreimért. De most az unokára gondoljunk, a boldog szülőkre, Lőrinc bátyánkra, ki nem adná a fél birtokáért az apró fiúcskát, ki ráadásul a nevét viseli. Rövidesen elválik utunk, búcsúzzunk hát el, míg ketten vagyunk. Isten őrizze meg anyámat és adjon

szerencsés érkezést – ölelte át az asszonyt. – Pétert és Máriát köszöntöm, nagybátyámmal együtt. Ígérem, még valamikor tél előtt én is elmegyek hozzájuk.

A kíséret utolérte őket, s ahogy az út kettévált, úgy szakadtak külön Amadé emberei Péter lovasaitól. Felsorakoztak gazdájuk és Levente mögött, és ráfordultak a Téténybe vezető útra. Bár csak tizenketten voltak, szabályos alakzatba rendeződve ügettek, mintha katonai gyakorlaton lennének. Szűk évtizede már, hogy a falu a Héder nembéliek – vagy ahogy egyre gyakrabban nevezték magukat, a Kőszegiek – birtoka lett, akik busás jövedelmet szedtek a révből, no meg a halászsoktól. Jó televény földek is voltak itt, ahol az elvetett gabona szép termést hozott, az ártéri legelőkön meg fényes szőrű hízott marhák legelésztek, a budai mézsárszékek vásárlóinak öröme. Amadé vitézei meg akarták mutatni, hogy ők nem akárcik, megállják a helyüket akár a nemesi kíséret, akár a királyi testőrség mellett, ezért összekapták magukat. Karacsnak, egykori vezetőjüknek hízott volna a mája, ha látja őket. Már látszottak a házak szalmás-nádas tetői, a templom kimagasló épülete, de nem ezek vonzották a szemüket, hanem a település és a folyó között álló valóságos sátorváros, a maga tarka vásznaival és a dunai szélben vidáman repkedő színes zászlóival. A gyűlésre érkezett nemesek hajlékai mellett, egy üres sáv után a kun előkelők kerek jurtái álltak. Ez az ideiglenes város háromszor akkora területet foglalt el, mint maga a település. A tábor bejáratánál a király vitézei adtak őrséget, éppen leváltották a hajnal óta szolgálatot teljesítőket. Az új embereket maga Adacs, a testőrkapitány vezette,

meglehetősen gondterhelt ábrázattal. Azonnal megismerte Amadét és Leventét is, szívére szorított kézzel üdvözölte őket, miközben kutató tekintettel láthatóan keresett köztük valakit. Egyetlen intésére átengedték a kis csapatot, amely a tábor közepén emelkedő királyi sátor felé vette az irányt. Az őrség leváltott emberei is követték őket, egészen a testőrség szállásáig. Itt Adacs magára hagyta embereit, és Amadé mellé léptetett.

– Köszöntelek, uram! Jó, hogy te is megjövéél. Bátyád már reggel ideért, azóta urunk mellett vagyok, most is folyik a tanácskozás a tábor mögötti nagyréten. Mielőtt oda mégy, szánj reám időt, mert fontos dologban lenne beszédem veled. Reméltem, hogy Karacs vitéz is jön, mert neki könnyebb lenne elmondanom, ami a szívemet nyomja, mert őt jobban ösmerem s nagyobb bátorsággal szólanék vele. De...

– Megbízatsz bennem, mert tudom, Lászlót szereted, s halálíg szolgálod, ha úgy hozza a sors – vágott a szavába Amadé. Láta, a kapitány nagy gondban van, csak tekereg a nyeregben, mint a kígyó, ha a farkára lépnek. – Úgy szólatsz velem, akárha nevelőmmel tennéd.

– Itt nem tanácsos fontos dolgokról szót váltanunk. A kamara erdejében vadászik holnap a király, oda készülök, hogy bejárjam az utakat, jöjj velem! – ajánlotta a kun.

– Megkeresem Finta szállását, helyet mutatok a katonáimnak, s jövök. Egy fertályóra múlva találkozunk a tábor szélénél! – bólintott Amadé.

A megbeszélrt időre Amadé visszalovagolt a bejárat-hoz, ahol már ott találta Adacsot. Nekivágtak az észak

felé vezető szekérútnak, amelynek porába belemerült a lovak lába. Erősen tűzött rájuk a nap, nem győzték törölgetni a homlokukat, alig várták, hogy beérjenek az enyhet adó erdőbe. Egy lélekkel sem találkoztak, mindenki a táborban nyüzsgött, a falusiak pedig a saját dolgukkal voltak elfoglalva. Valószínűleg nem nagyon örültek a rájuk zúduló siserehadnak, mert az felémészette a tartalékaikat és szemérmetlenül lopdosta a tyúkokat és egyéb lábasjóságokat. Mindenestre az a csapat, amelyikkel útközben találkoztak, félreérthetetlenül barátságtalan tekintettel méregette őket. Amadénak ez rosszulesett, de Adacs csak legyintett.

– Ne is törődj velük, joguk van így nézni.

– Attól félek, okuk is van rá – vonta fel a szemöldökét az ifjú lovag.

– Van, de nekünk az övékénél sokkal nagyobb bajok szakadnak a nyakunkba, ha nem teszünk valamit – felelte a kapitány.

– Szólj, hát. Urunkkal van valami baj? – noszogatta Amadé.

A kun körülnézett, és amikor látta, hogy a viszonylag sík terepen sem távol, sem közel nincs senki, megállította lovát egy magányos fánál és leszállt róla. – Ne menjünk be az erdőbe, maradjunk itt a mezőn, ahol nem lehet kihallgatni minket. Űlnénk tán le, beszéljük meg férfi módra – javasolta.

– Megijesztesz – siklott le Amadé is lováról. Néhány lépésnyire elhúzódtak a hátasoktól és letelepedtek a fűbe.

– László úr úgy viselkedik, mint akinek az esze tisztul – fogott bele nagy sóhajtással Adacs. – Pogány

módra, három asszonnyal él együtt, s ugye mondanom sem kell, egyik sem a felesége. Izabella úrnőt semmibe veszi, palotáját is elvette, szegény a jó múltkorában az udvaron ázott és fázott az esőben, cselédeivel együtt, mert őt magát és minden holmiját kiszóratta László.

– Minden előzetes történés nélkül cselekedett vele így?

– Nem egészen – sütötte le a szemét a kapitány. – Az udvari emberek egy csoportja úgy határozott, hogy itt az idő összeédesíteni urunkat a hitvesével, mert különben soha nem lesz trónörökös. Egy lakoma után belökték a királynő ágyasházába és bezárták rájuk az ajtót. Mentségükre legyen, hogy boros fővel cselekedtek, s olyankor az is lehetségesnek tetszik, ami józanul nem az – mentegette az esetet Adacs.

– László is ittas volt?

– Nagyon. És mint magad is tudod, olyankor vad és fékezhetetlen.

– Mi történt?

– Nem tudjuk, senki sem tudja. Sikoltozás hallatszott és verekedés zaja, s másnap a királyné kék-zöld foltokkal jelent meg, és a bal vállán véres kötést viselt. Azóta a király meg sem látja a feleségét. Hozatott még két kun ágyast, és azokkal, no meg Éduával tölti ideje nagy részét.

– És a legátus meg a főpapok mit tesznek, mit szólnak ehhez? – kérdezte Amadé, és letépett egy csomó fűszálat.

– Fülöp úr megkísérelte kibékíteni őket, megkérte Lászlót, hogy fogadja feleségét és béküljön ki vele.

– No és?

– Bár ne tette volna. Tudod, hogy én katonaember vagyok, sok mindent láttam, harcot, kegyetlenkedést, erőszakot, de ami történt, az még engem is meglepetésköszöregelt – szegte le a fejét a kun vitéz. – Jött a püspök, Izabella-Erzsébet úrnő, a nádor, a kancellár és még néhányan a vétkes főurak közül. A termet elválasztó függöny le volt engedve, és amikor a két új ágyas egy rövid időre félrehúzták, mögötte ott volt a király és kedvence, egymást ölelve, meztelen.

– Kürie eleiszson, Kriste eleiszson! Uram irgalmaz! – szörnyedt el Amadé, és a feltámadó szélbe szórta a meggyötört fűszálakat. – Idáig jutottunk?

– Azóta a szigeti kolostorban tartatja feleségét, és hallani sem akar arról a kötésről, ami kettejüket összeköti. De ez még csak a kisebbik baj – hagyta abba hosszú bajsa tekergetését Adacs.

– El nem gondolhatom, hogy mi lehet ennél még rosszabb.

– A király nem akarja betartani a törvényt, amit a legátus akarására elfogadott Budán a gyűlés. Most alá kéne írni és kihirdetni, hogy végre béke legyen kunok és magyarok, az egyház és a pogányok, az ország és a pápa között.

– De hisz azért gyűltek ide az ország főemberei, hogy az aláírást megejtsék, nem?

– Én, aki magam is kun vagyok, de Jézus jelét már rég magamra vettem, hiszem, hogy addig nem lesz béke, míg a népem fejét nem hajtat és be nem igazodik a keresztyének közé. De László úgy hiszi, csak a szabad és az egyháznak alá nem vetett törzsekre tud támaszkodni a saját nemesei ellenében.

– Ezt a bárók is tudják, ezért kérték a legátust őszentségétől. De attól, hogy atyafiaid letelepednek s megkezesztednek, még támogathatják a királyt. Ha mellette vannak, senkinek sincsen ilyen könnyűlovassága, csak neki. Ezt Rudolf császár is tudja, s a többi uralkodó mind – vetette közbe Amadé.

– László attól fél, hogy a népem eláll mögüle vagy éppen kivonul országából, ha kényszeríti őket. Ezért cselet eszelt ki.

– Mifélett?

– Alá fogja írni a törvényt, amit a másik fél is ellát a jelével. De az a két törzsfő, aki itt van, nem kapott erre felhatalmazást, de még ha kapott volna is, ha rövid időn belül valami baj történik velük, akkor amit elfogadtak, már nem lesz kötelező a népre. Uzuk és Tolon halálraítélt attól fogva, hogy jelüket a pergamenre tették. Egy rozsdás nyílhegyet nem adnék az életükért.

– Igen ravasz gondolat. És nem is új. A regösök úgy mondták, hogy Álmos vezérnek is azért kellett meghalnia, amikor elérték az orosz hágót eleink, hogy fia szabadon cselekedhessen, akit atyja ígéretei nem kötöttek. Ez is csak Lászlótól telik ki. Mégis odafigyelt mestere tanítására. Most, hogy két tűz között vergődik, nem akarja megégetni magát sem előlről, sem hátulról. Még jól is kijöhet a dolog. Hátha a legátus megelégszik ennyivel és visszamegy Fermóba, a pápa támogatása nélkül a bárók pedig lenyugodnak – találgatta Amadé. – Mindenesetre beszélek a királlyal és óvatosságra intem.

– Bátyád csak lovat ad alá, támogatja mindenben és – már sértésnek ne vedd – tartja a markát az adomá-

nyokért. Ha híre megy erkölcstelen életének s az egyház kiátkozza Lászlót, út nyílik a lázadásnak is. Felfordulhat az egész ország. Józanságod igen hiányzott az elmúlt hetekben, tégy hát valamit! – kérte a kapitány valósággal könyörögve.

– Mindent megteszek, amire képes vagyok, de te is tudod, már nem én vagyok a legkedveltebb barát és tanácsadó. De most már menjünk, mert a lovaink igen türelmetlenek, s az erdő sem jön közelebb, de a holnapi vadászat itt van már a nyakadon!

Lóra szálltak és gyors vágásban indultak a távolban sötétlő erdő felé. A lovak által felvert por hosszú, szürke fátyolként lebegett utánuk a fényben fürdő mezőn.